

УДК 7.12

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ДИЗАЙНІ ВЕБ-САЙТІВ МУЗЕЇВ: ОСОБЛИВОСТІ ГРАФІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

АЗЗААРИ Алі

Київський Національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
Коледж електронних технологій, Бені-Валід, Лівія
azzaari256@gmail.com

В статті досліджуються різні аспекти створення музейних веб-сайтів - важливої частини сучасного графічного дизайну. Актуальність вивчення музейних веб-сайтів полягає в їхній зручності, новачійності, універсальності, доступності, корисності для різних груп користувачів, здатності задовільнити інтереси відвідувачів різних вікових категорій, що має відповідний відбиток в організації віртуального середовища музею.

***Ключові слова:** веб-сайт, веб-продукт, графічний інтерфейс користувача, візуальний контент, віртуальний музейний простір.*

ВСТУП

Доба глобалізації змінила традиційні уявлення про музей та музейне середовище, перетворивши його на віртуальне. В наш час віртуальна презентація музею є не просто потребою, а й іноваційним засобом, що дозволяє максимально швидко охопити велику аудиторію відвідувачів, власне, будь-яку кількість користувачів різних сегментів запитів, запропонувавши маркетинг послуг, просвітницької інформації, а також розваг. Збільшення кількості відвідувачів музею та їхнє урізноманітнення за інтересами та віком, диктує нові виклики щодо варіантів показу музею, розкриття його історії, бази, експозиції, інтелектуальних ресурсів. Отож важливою частиною маркетингового процесу стають музейні *веб-сайти*, коли музей звертається до відвідувачів через інтерфейс користувача (ІК, з англійської *user interface, UI*) - інформаційну систему засобів для обробки та відбиття інформації у графічних формах злучги доступним багатовіконним режимом, а саме розподілом елементів за кольором, розміром, видимістю, за допомогою налаштувань самих вікон та їхніх окремих елементів - файлів, тек, ярликів, шрифтів тощо. На етапі ознайомлення відвідувачів з інтерфейсом, користувацький інтерфейс слугує надійним засобом аутентичності, економить час та зусилля щодо прийняття рішень.

Окремо варто також виділити поняття *графічного інтерфейсу користувача* (ГІК, англійською *GUI, Graphical user interface*), що являє собою тип інтерфейсу, розрахованого на взаємодію користувача з електронними пристроями через графічні зображення та візуальні вказівки, на відміну від текстових інтерфейсів, заснованих на використанні тексту, текстового набору команд, текстової навігації. Дії з графічними елементами, окрім комп'ютерів,

GUI здійснює також у мобільних пристроях - телефонах, планшетах, електронних книгах, портативних медіапрогравачах, адже концепція ПК була створена дослідниками лабораторії Хегох PARC у 1970-х і втілена в продуктах корпорації Apple Computer. З 1985 р. вона використовується у операційній системі AMIGAOS як стандарт у більшості доступних на ринку операційних систем, зокрема Mac OS, Ubuntu, Microsoft Windows, NEXTSTEP, OS/2.

Окремі аспекти дизайну веб-сайтів музеїв розглядали зарубіжні автори, серед яких Norman, D., Yanting Tong, Binyue Cui, Yulin Chen, Cesário V., Olim S., Nisi V. Їх дослідження стосуються окремих зразків, що дають можливість для виявлення сучасних тенденцій у даній ділянці дизайну.

Проблематика, пов'язана із графічними елементами дизайну, розглянута українськими науковцями Р.Михайловою, О.Перепелицею, О.Зайцевою, Н.Кубриш, О.Самойловою, Н.Мельник, А.Деменко [1].

Питання стилю музейних веб-сайтів підняли у своїх публікаціях Назарова Л. [2], Корецька С., Столярова В.[3].

В цілому, попри досить значну кількість публікацій, дане явище залишається не достатньо висвітленим і проаналізованим, зокрема з точки зору сучасних тенденцій.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

На основі перегляду конкретних зразків та письмових джерел, проаналізувати особливості веб-сайтів музеїв, їх графічні елементи як елементи дизайну.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Макет та структура веб-сайту, його сторінки створюються за правилами взаємодії всіх компонентів та засадами графічного дизайну, орієнтованого на організацію графічних елементів (логотип, текст, двувимірні та тривимірні зображення, мультимедійні матеріали, виконані як аудіо- та відеоролики) з підпорядкуванням цілісної системи послідовним поєднанням всіх компонент у підсумковому веб-продукті.

Візуальний контент веб-сайта передається балансом художніх елементів, якими створюються стиль та образ. Зважаючи, що людське око, оцінюючи структуру, «сканує» її впродовж 17 мілісекунд, цей час є вирішальним продовжувати перегляд, чи ні. Отже роль дизайну виключно важлива: непродуманий дизайн веб-сайту викликає негативну реакцію, якісний, сформований на архітектурно-художній концепції з цікавою «режисурою», візуально передає настрій, ідеї, зміст презентації.

Невід'ємною частиною ідентичності користувацького інтерфейсу є музейний логотип, ексклюзивність якого часто досягається зображенням архітектурних деталей - колон, арок, орнаментів стель, музейних дверей, фасадів, інш . Історичний зв'язок віртуального музею із його реальною будівлею в плані культурних та інтелектуальних конотацій, найчастіше передають традиційні кольори - бежевий, чорний, білий, бронзовий.

Архітектурна концепція (юзабіліті) є частиною користувацького досвіду, одним з найважливіших етапів проектування, на якому основна увага приділяється розробці системи взаємодії всіх складових (4). Привабливість дизайну сайту музею полягає у описі структури, мети, ідеї, ключових моментів,

тестування. Юзабіліті сприяє легкому доступу до змістовної віртуальної бази музею без будь-яких ускладнень або затримок в процесі завантаження, навігації по сторінках для отримання інформації у високій якості, яку пропонує веб-сайт. Такий зразок надає, зокрема, дизайн веб-сайта Natural History Museum. При взаємодії з користувачем, автори визначили п'ять параметрів оцінки зручності використання веб-сайта, це мова, макет, графіка, інформаційна структура, навігація, користувацький інтерфейс.

Графічні елементи веб-сайту - текст, колір, зображення, відео, графіка, шрифти, значки та ін. поєднуються у меню навігації, основній частині сайту, нижньому колонтитулі. Інтерфейс веб-сайта враховує досить складні психологічні моменти, наприклад, спонтанність, що включається до загалу послідовних дій, а також своєрідні підказки, що надають системі гнучкості та послідовності у пошуку інформації.

Щодо шрифтів дизайнери стикаються із проблемою їх вибору для сайтів, адже екрани залежать від системи пікселів, що викликають накладання та розриви тексту. Щоби вирішити ці проблеми вибирають лінії з низьким контрастом або тонкі з добрим контрастом, відповідну структурі правил типографіки. Заголовки мають крупний шифт, їх розміщують зверху, підзаголовки - меншим розміром, нижче, далі - основний текст зі зручним інтервалом. Дизайн також використовує незаповнений порожній простір - елемент, що впливає на відчуття форми і врівноважує графічні елементи дизайну, покращуючи їх візуальне сприйняття. В такий спосіб увагу користувачів притягують до найважливіших частин сайту.

Зважаючи на те, що візуальна ієрархія компонентів ґрунтується на особливостях сприйняття людського ока, організація контенту сторінки полягає у виділенні тих частин сайту музею, які несуть більш важливий зміст. Гравітаційний підхід передбачає відображення контенту зверху до низу, за принципом сходження, а також справа наліво (навпаки, якщо такими є правила мови), із включенням ієрархії контенту (взаємозв'язок, розмір, колір, інтервал і конвергенція, текстура).

Існує декілька стилів, які застосовують до розподілу візуального контенту. Найгоширшим є стиль Z, оснований на тепловій карті (напряму погляду) розподілу візуального контенту. Йдеться про розташування графічних елементів від верхнього лівого кута у напрямку правого (або навпаки, якщо цього вимагають традиції культури та мови). Так, особливістю візуального контенту в країнах Далекого Сходу та Північної Африки, є розташування у верхньому правому куті логотипу, в той час, як у західних країнах основна увага приділяється лівому верхньому куту.

Окремим аспектом є урахування в організації сайту запитів різних вікових аудиторій, адже сегменти відвідувачів різного віку не можуть об'єднуватися за однаковим принципом інтерфейсу. Так, для передачі інтелектуального, культурного, історичного повідомлення для підліткової аудиторії, потрібно вивчити притаманну їй поведінкову ситуацію, тому що вона істотно відрізняється від груп дорослих користувачів. Це знайде свої втілення, наприклад, у кольорі, стилі викладання контенту, способах письмових повідомлень. Підлітків цікавлять цифрові ігри, нові технології, короткі

повідомлення, на противагу від дорослих, яким потрібні повномірні розлогі оповіді та пояснення. Літні люди з порушенням зору та слуху мають потребу у створенні електронних альбомів з презентацією експонатів, відеокліпів, відповідної кольорової гами, верстки, особливої системи навігації, спеціальної інформації на сторінках сайту.

ВИСНОВКИ

Музейні веб-сайти, що представляють собою інформаційну систему засобів для обробки та відбиття інформації у графічних формах, представляє сучасний іновативний інструмент ознайомлення відвідувачів з базою даних. Користувачський інтерфейс слугує надійним засобом аутентичності, значно економить час та робочий ресурс відвідувача.

Графічний інтерфейс користувача за своїми властивостями належить до творчо-утилітарних практик, що робить його особливо привабливим для сучасного графічного дизайну. Оформлення веб-сайтів передбачає досить велику стилістичну варіативність, відповідну формально-стилістичним тенденціям сучасного дизайну. Одним із важливих моментів створення версії сайту є психологічний аспект, врахування якого необхідне для відображення попиту відвідувачів різних вікових груп.

Вивчення музейних веб-сайтів в контексті розвитку сучасного дизайну унаочнює перспективи даної проблематики як з наукової точки зору, так і в сучасних творчих практиках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Mikhailova R., Perepelytsia O., Zaitseva O., Kubrysh N., Samoylova O., Melnyk N., Demenko A. Architectural Graphics - From Inception to Postmodernism. *Postmodern Openings*, 13(1), 234-253. <https://doi.org/10.18662/po/13.1/394>
2. Назарова Л.Р. Современные тенденции стилиобразования в дизайне музейных веб-сайтов. *Человек и культура*. 2014. № 1. С. 77 - 90. DOI: 10.7256/2306-1618.2014.1.11061 URL: https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=11061
3. Корецкая С.С., Столярова В.А. Фирменный стиль Таганрогского краеведческого музея «Алфераки». *Наука и современность*. 2017. №51. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/firmennyy-stil-taganrogsogo-kraevedcheskogo-muzeya-alferaki> (дата обращения: 04.03.2021).

AZZAARI A.

CURRENT TRENDS IN MUSEUM WEBSITE DESIGN: FEATURES OF GRAPHIC ELEMENTS

The article explores various aspects of creating museum websites - an important part of modern graphic design. The relevance of studying museum websites is their convenience, innovation, versatility, accessibility, usefulness for different groups of users, and the ability to satisfy the interests of visitors of different ages, which has a corresponding impact on the organization of the museum.

Keywords: website, web product, graphical user interface, visual content, virtual museum space.